

Moederheil

Woorden gegeven aan een ten hemel schreiend stukje geschiedenis

Inleiding

Moederheil van Els Florijn (uitgeverij Mozaiek, 2025, 366 pagina's) is een historische roman waarin de auteur een stem geeft aan duizenden moeders die hun kind moesten afstaan. Het verhaal speelt zich af in 1965 en volgt Sofia, een arbeidersmeisje, en Maria, een meisje van stand, die in 1965 in Moederheil in Breda terechtkomen: een huis voor gevallen meisjes die ongewenst zwanger zijn.

Samenvatting en analyse

De auteur giet historische gebeurtenissen in verschillende personages. Thema's als schaamte, onrecht, schuld, intergenerationeel trauma en machteloosheid staan centraal. Zo krijgt Maria te horen *"je moet het maar zo snel mogelijk vergeten"* en overvalt Sofia een *"gevoel van totale verslagenheid, het gevoel er niets meer te veranderen is, hoe ze ook haar best doet"*. Dat alles speelt zich af in een systeem dat denkt het goede te doen.

De personage van Sofia is goed en consistent uitgewerkt, een krachtige vrouw die kiest voor hoop - getuige haar zekere weten dat God er is in alle kapotheid. De personage van Maria is minder overtuigend; de vraag rijst of hysterie in adellijke kringen zo heftig zou worden geuit met schreeuwen en het stukslaan van een kapelletje. Maria breekt het sociale protocol met haar grofheid. Ook vreemd is dat een mentale break down onopgemerkt blijft bij haar moeder. Het krachtigst is de personage van Betty, die het beeld van Jezus oproept: zonder oordeel voeten wassen, een mooi evenwicht tussen daadkracht en zorg.

De schrijfstijl is beeldend, vlot, pakkend met hier en daar spanning en plot-twists. Het boek roept bij de lezer de vraag (of zelfs een roep om een oordeel) op of consequenties van gedrag benoemd mogen worden en ook hoe het mogelijk is dat verwekkers weggelaten met hun gedrag, terwijl voor een vrouw haar leven instort.

Het einde komt niet met het rotsvaste vertrouwen van Sofia, maar op een meer seculiere wijze. Hoewel dat bij christelijke lezers een lichte bevrijding kan oproepen, past het mogelijk wel bij de realiteit van veel vrouwen die destijds in een dergelijke situatie verzeild raakten.

Conclusie en aanbeveling

Moederheil krijgt een hoge waardering (★★★★☆) vanwege de duidelijke en eerlijke manier waarop het een diep triest stukje geschiedenis van ons land naar voren brengt en is geschikt voor liefhebbers van bijvoorbeeld Pauperparadijs.

